

Zoo bude už navždy jeho dítětem

KOMENTOVANÉ krmení se ujalo ve všech zoo.

NEJNÁROČNĚJŠÍ cesta byla na Falklandy. Tučňáci patagonští.

rozšíření. Špatné a nevyhovující bylo určeno k demolici, byla navržena výstavba několika lehkých objektů. Situace se zklidnila, získali jsme čas a to bylo to nejdůležitější.

Tohle byla vaše manažerská práce. Co všechno jste ale dělal?

Například topiče. Ve lvinci jsme ve velkém hrnci vařili přes noc maso pro psy. Příliš to nevonělo, konfiskát byl nepoživatelný. Topiči si ale často udělali neplacené volno. Pak nastoupila služba náhradní. Nakopal a navozil jsem zmrzlý a zasněžený koks, přiložil jsem před osmou, o půl dvanácté v noci a pak jsem si dal na tři ráno budík.

Vylézt z vyhráté postele a pochodovat v mrazu do lvince nepatřilo k mým oblíbeným činnostem. Nejdříve se musel pořádně vybrat spálený koks, potom železnou tyčí srazit rozhávený slepenec a nakonec pořádně přiložit.

V noci bylo ve lvinci čpavku, že se dýchat nedalo, oči slzely, kočičí moč je velmi agresivní, do toho zápach kyslíčnicku uhelnatého - hotový ráj. V pavilonu opic to bylo stejné, jen čpavek chyběl.

Do manželského lože jsem uléhal patřičně navoněný. Někdy zaskočila i manželka, ale pro ženu to byla přece jen těžká práce. Pouze zřídka jsme měli oba topiče, a tak jsem měl obden o práci postaráno. V sedm ráno jsem „čilý“ rozdělával práci.

Sekal jsem kosou trávu, také pěkná dřina, než jsem se to naučil. Čistil jsem kotce a pokoušel mě divoký pes dingo, protože jsem na chvíli přestal dávat pozor a koukal po slečně.

A zaskakoval jsem za ty kolegy, kteří chyběli, například krmiče lvů

Luboše Oborného v roce 1970 potrhali lvi, a než se zotavil, byla to moje práce.

Jaká byla v té době návštěvnost?

Zájem jihlavské veřejnosti byl minimální. V Jihlavacích bylo hluboce zakořeněno, že zookoutek je špatný, a tak většinu návštěvníků tvořili přespolní. Když k nám přišel nějaký opravář, koulel očima - vy to tady máte pěkné, já jsem tady už léta nebyl. Místní lidé říkali - tady nic nedokážete, Jihlavě chybí patrioti, je to zde samý přivandrovalec, kterému na městu nezáleží.

Nevěřil jsem, ale trvalo opravdu desítky let, než se podařilo získat přízeň místních. Snad nyní mohou směle říci, že zoo je opravdu většiny Jihlaváků a že ji mají rádi. Je to i můj velký životní úspěch.

V roce 1974 se postavilo konečně zázemí pro zaměstnance. To asi byla úleva?

Osm let jsem bydlel s manželkou a synem v jedné kanceláři 3x4 metry. Šatny a kanceláře jsme přesunuli do nové budovy, a tak jsme si zabrali celé patro. Sice to nebyl žádný luxus, kanceláře a šatna zůstala bez změny, ale již to nebylo 12 metrů.

V roce 1980 se konečně podařilo získat statut Jihlavské zoo, ale pro vás to bylo hodně smutné období...

V této radostné době vyvrcholila moje největší životní tragédie, manželka Věra, jediná administrativní pracovnice zooparku, podlehla boji se zákeřnou nemocí. Nechtělo se mi žít, zůstal jsem sám s dvanáctiletým

synem, který převzal péči o domácnost. Pomáhaly nám obě babičky, ale bydlely příliš daleko.

Se získáním statutu na zoo se změnil přístup nadřízených - zoo dostala zelenou. Přežila povodeň v roce 1985, vy jste dostával nabídky do Prahy, Dvora Králové, stal jste se špičkovým fotografem zvířat, prezidentem Unie ČS ZOO. A přesto jste v Jihlavě dostal vyhazov...

Po revoluci vznikly nové ekonomické podmínky. Situace opravdu nebyla jednoduchá, dotace některých ZOO silně poklesly a zdálo se, že se s ekonomickými problémy stěží vyrovnají. I nás poznamenalo drastické zvýšení cen. Další ránou byl silný pokles návštěvnosti, který postihl všechny zoo.

Naštěstí naše zoo byla zvyklá na skromnost. Vyplatilo se nám to, nejrychleji jsme se vyrovnali s novým ekonomickým prostředím a nastartovali rozvoj, zatím co některé zoo bojovali o přežití.

Docházelo k hromadné výměně ředitelů zoologických zahrad, jedna radnice za druhou mne jmenovala do výběrové komise, a tak jsem jezdil po republice a vybíral nové ředitele. Dostal jsem nabídku na ředitele v pražské zoo a ve Dvoře Králové nad Labem, později v Liberci. Ale nechtěl jsem odejít „do teplíčka“ od rozdělané práce.

Chodili za mnou kamarádi pro rady a lákali mne na společné podnikání, rozjížděli firmy a vydělávali nebývalé peníze. Ale zoo byla velká koule na noze, opustit jsem ji prostě nemohl.

Jedno krásné ráno mne navštívili dva zastupitelé. Opatrně mi sdělili, že bude na mé místo vypsán konkurz, že to je pouze formální a že se mnou samozřejmě počítají.

Pak jsem pochopil, že jsem byl odvolán. Oči se mi podlily krví a zastupitele jsem málem vyhodil. Takovou křivdu jsem nemohl a účast v konkurzu jsem odmítl.

Navštívila mne starostka paní Brodská a omluvila se, že nedokázala obhájit svého ředitele. Slíbila, že se pokusí prosadit, abych mohl radě města představit svoji koncepci. Stalo se, pečlivě jsem si připravil ekonomický rozbor a krátko i dlouhodobý výhled. Radní se tvářili zarputile, koncepce je nezajímala, někteří evidentně chtěli, abych si klekl na kolena a nasypal si popel na hlavu. Nenasypal, vypadl jsem po pár minutách.

Postavil se za vás dlouholetý ředitel pražské ZOO Zdeněk Veselovský i proslulý Josef Vágner. Do situace se vložila i Unie československých ZOO...

Prošel jsem o jediný hlas. Díky mým kontaktům, nové době a sponzorům se pak dařilo rozvíjet areál v moderní zoo, patřičně přitažlivou pro veřejnost. Jihlavská zoologická zahrada byla v první vlně přijata za prozatímního člena Evropské Asociace Zoologických Zahrad a Akvárií (EAZA). Byl to důležitý krok, který nás posunul mezi významné Evropské ZOO. Stal jsem se prezidentem Unie českých a slovenských zoologických zahrad.

Zoo se rozrůstala, vznikaly nové pavilony. Rozloha zoo se v roce 1988 zdvojnásobila. Poprvé v historii zoo počet návštěvníků dosáhl magické hranice 200 tisíc. Dostavily se významné chovatelské úspěchy.

Ale nic netrvá věčně. Úřednický moloch opět zvítězil?

Deset let jsme slavili jeden úspěch za druhým, chválili nás návštěvníci a hýčkala nás také radnice. Stoupali nám příjmy, náklady se nám dařilo držet na minimální mezi. Měli jsme největší soběstačnost mezi českými a slovenskými zoo. Z ušetřených peněz jsme přidali dva miliony na výstavbu provozní budovy, další dva miliony na dofinancování inženýrských sítí v novém areálu.

Peníze, které jsme našetřili, byly v zahradě vidět. Pak jsme začali šetřit ještě více a postavili jsme africkou vesnici „Matongo“. To byl poslední hřebík do rakve, úspěchů bylo příliš, úspěchy se neodpouštějí, úspěchy se trestají.

Léta jsme leželi v žaludku jedné šedé radniční myši. A jak to u myši bývá, začala nám náš sýr úspěšnosti nahlodávat, byla to vychytralá myš a pracovala systematicky. Sýr úspěšnosti začal dostávat vážné vyhlodané trhliny.

Vyděláváte příliš, nejste k tomu zřízení! Peníze byste měli vracet do rozpočtu radnice, ne je investovat. Děláte si, co chcete! Nedělali jsme nic, co by nám vážena městská rada neschválila, hájili jsme se. Ale i někteří radní začali být nervózní, co když má šedá myš pravdu!

Magistrát znervózněl a začal hospodaření prověřovat. Zprvu jsme to vítali, deset let u nás nebyla revize, mohli jsme něco v dobré víře opomenout, mohlo se to táhnout léta a chyba mohla narůst. Naštěstí se nic takového nenašlo. Ale chyběly nám směrnice, tygr nežral podle směrnice, auta nejjezdila podle směrnice. A tak jsme vyráběli směrnice jako na běžícím pásu. Audit by měl potvrdit závažné chyby v hospodaření ZOO - psali v tisku. Audit však dopadl podle slov tajemníka magistrátu Jiřího Doležala výborně. To však nebránilo v dalších kontrolách a úřednická myš tvrdila, že nemáme vytvářet zisk, ale musíme na konci roku vždy vše utratit, prý máme přebytek rezi-va atd. - no takhle nelze řídit zoo.

Držel tehdy nade mnou ochrannou ruku tehdejší primátor Vráta Výborný, ale i ten se rozhodl ze dne na den položit pro rozkol v ODS funkci, a krátce nato jsem skončil i já.

To je smutný konec celoživotní kariéry. Zahořkl jste?

Ale kdepak, nevyhodila mě „moje“ zoo, ale pár hlupáků, které už odvá- čas. Stejně jsem už byl v důchodovém věku. K důchodu jsem bral plat ředitele kanceláře Unie českých a Slovenských zoo, jako prezident této Unie jsem zastupoval naše na světových kongresech. Měl jsem čas na cestování, otevřel se mě svět, do dneška jsem navštívil 105 zemí. Mělo mně vyhodit už dřív. Pak přišla nabídka z Kypru, kde jsem postavil další zoo a strávili jsme tam krásná léta. Brzy vyjde knížka.